

og slå sammen foreninger -, kort sagt til å gjøre hvad det ville, slik at foreninger i Norge fra nu av er like rettsløse som vi privatpersoner lenge har vært.

Han fortsatte med å si at i henhold til denne forordning om foreninger hadde han besluttet:

A. Alle de vitenskapelige organisasjoner som hadde skrevet under på henvendelsen til Terboven var fra nu av oppløst. (Dette er altså tilfellet med foreningene av vitenskapsmenn ved Universitetet og alle høyskolene i Oslo, på Ås, i Bergen og Trondheim.)

B. Styret og sekretærer i alle de andre organisasjoner som har undertegnet er avsatt og i deres sted hadde han opnevnt N.S.-folk som skulle lede dem etter tyske prinsipper.

Nu skulle han - fortsatte Hagelin - rope op navnene på de avsatte og på de nye "kommisarer" som han hadde opnevnt og de skulle så komme frem og samle sig på hans høire side. Og dermed begynte en forestilling som tilfredsstillt nysgjerrigheten angående alle de menn og kvinner og hirdfolk som var strømmet inn i salen da Terboven hadde gått.

De var nemlig de nye makthavere i foreningene, og hirden ordnet så køen til høire for Hagelin etterhvert som han ropte nevne op. Da han var ferdig sa han at nu skulle de gamle styremedlemmer og de nye gå til de respektive foreningers kontorer og der la maktoverdragelsen finne sted. Representantene for de oppløste foreninger kunne gå hjem.

=====

Vi skal ikke inngående kommentere det som inntraff i Norges Stortingsbygning 18. juni 1941. Det tør være nok å gjengi hvad en sa da de forlot bygningen:

- Her må nok luftes godt ut før vi igjen kan ta den i bruk.

=====

NYE ARRESTASJONER.

Blant de siste arresterte er den mest populære av rikets fylkesmenn, Gabrielsen i Troms og Finmark. - Fylkesmann Five i Nord-Trøndelag er avsatt.

7
Mappe
Eksp. 98
Arg 4/7-41
O. V. 2742
Jfr. 4

Kopier om du har skrivemaskin. Send iallfall dette eksemplaret fra dig. Sørg for at det kommer ut på landstygden.

T I D E N S T E G N

32. årgang	Grunnlagt av O. Thommessen	4. juli 1941	Nr.88

ET EKSEMPEL TIL EFTERFØLGELSE.

Under forrige verdenskrig kom det regelmessig ut et blad i Belgia som het "La libre Belgique". Det keiserlige Gestapo jaget bladet i fire år, men forgjeves. Belgierne elsket sitt frie talerør, og enhver som visste noe eller ante noe tidde stille. -

La oss være like tause som belgierne. Vi tier sammen og holder ut sammen.

KOMMENTAR.

Det beste som kan sies om krigen mot Russland blev sagt av Björnstjerne Björnson i diktet "Mit Følge" :

Hvem ej har kjærlighed i det små,
han kan ej mængdens, ej minnets få.
Hvem ej kan bygge sit eget hus,
hvad stort han bygger går og i grus.
Med sejr fra Moskva til Cartagena
han dør dog ensom på St. Helena.

KIRKENS BISKOPPER SIER IGJEN FRA OM KIRKENS PLIKTER.

For en tid siden beklaget Kirkedepartementet sig over forskjellige forhold som sinket "nyordningen". Det skjedde i en skrivelse fra kst. statsråd Schanche og fhv. prost, midlertidig-ekspedisjonschef Feyling, som i den korte tid han har tilhørt NS har vist en sjelden utviklingsdyktighet, og allerede er kommet så langt at han skriver om lydighet mot Gud og "Føreren" i samme nu. Skrivelsen var rettet til bl. andre biskopper, og kravet at "prestene i forkynnelsen inntil videre skal la det rent evighetsmessige og det oppbyggelige i evangeliet stå i forgrunnen."

I denne forbindelse har samtlige landets biskopper: Eivind Berggrav, J. Stören, J. Maroni, Andreas Fleischer, H. Hille, G. Skagestad og Wollert Krohn Hansen sendt ut en rundskrivelse, hvori det blandt annet heter :

" Det er klart at det er de evige guddommelige sannheter og først og fremst evangeliet om frelsen i Kristus, som skal forkynnes. Men denne forkynnelsen skal ta sikte på å omskape menneskelivet på jorden, like fra hjertets innerste og ut over alle områder av samliv mellom mennesker. Det evige ord skal kaste lys over det dagsaktuelle i vårt og i alles liv. I en syndig verden er det uunngåelig at der blir ting i den enkeltes såvel som i samfunnets liv som under Juds ords lys får dommen over seg. Det "oppbyggelige" i betydningen det "ufarlige" vilde være en fornektelse av den Gud som vil ramme samvittigheten nettopp der hvor det kjennes aktuelt og ubehagelig. Men her gjelder det selvfølgelig at Guds ord behandler oss alle likt uten hensyn til

Vend.

nasjonale, politiske eller sociale særforhold.

En kan ikke overfor Guds ord og forkynnelsen trekke en vilkårlig grense, og si at det som er på den andre siden av denne grensen er verdens frie domene. Da i forrige slektledd visse kretser hevdet programmet "kunsten for kunstens skyld" og ville leve etter denne parole som om moral ikke hadde noe å si, gjorde kirken energisk motmøle og førte en kvass kamp. Dette vil alltid bli tilfelle, enten det så gjelder kunstneriske, politiske eller økonomiske livsområder hvor en vil skalte og valte som en finner for godt uten hensyn til om det er stikk imot Guds klare ord og bud. En slik spaltning av livsområdene strider mot Guds krav på det hele menneske og på det alt omfattende i menneskers sømliv. Uforanderlig består kallet til Jesu disipler om å være verdens lys og verdens salt.

Om alt dette står kirken samlet i sin bekjennelse og i sitt trosfelleskap. Derfor har ved sin ordinasjon hver prest fått seg overgitt det hellige presteembete "med rett og myndighet til å forkynne Guds ord, å forvalte de hellige sakramenter, å ha omsorg for syke og fattige og hjelpeløse, å trøste de sorgfulle og veilede de villfarende og ellers å utføre alt som hører til hans hellige kall, etter Guds ord og vår kirkes ordninger."

Dette er Alterbokens ord, og de er Den norske kirkes lov. Kirken har sine ordninger som ikke kan fravikes uten at kirkens vesen og ordets frihet blir forfusket. Til disse ordninger hører den vakt om ord og sakramenter som tilkommer kirken alene, ved dens dertil ordinerte og forpliktete tilsynsmenn. Med rette går derfor menighetsråd og prester i de mottatte henvendelser ut fra at biskopene er kirkens tilsynsmenn og at veiledning angående forkynnelse og sjelesorg og personlig kristelig liv hører inn under dem. Det forhold som ved ordinasjonen er fastlagt mellom biskop og prester og menigheter er et uttrykk for kirkens suverene myndighet i alt det som bekjennelsen betegner som de innerste hellige ting. Dette er det av alle anerkjente og eneste mulige grunnlag hvorpå en evangelisk-luthersk kirke har et forhold til den stat som på folkets vegne ordner med de ytre ting i folkets kirke.

Kirken blander seg ikke inn i det politiske i politikken. Der er kristelig sett full frihet til å velge statsformer og politiske ordninger så lenge det ikke blir istandbragt noe som krenker den hellige rett som for hvert menneske er grunnfestet i evangeliet. Hvad kirken ifølge Guds ord står for er, at enhver ordning skal gi frihet for det folkelivets salt som er gitt oss i Guds bud, og hvorpå alt menneskeliv skal prøves."

BEVISENES MENGDE BRAGTE DEM TIL TAUSHET.

Vi kan innestå for riktigheten av følgende beretninger :

En tysk forretningemann som for en tid siden besøkte Oslo, benektet at tyske soldater hadde satt ild på fredelige bønders gårder.

En annen civil tysker benektet at hans landsmenn hadde ødelagt Kristiansund. Han sa at det var engelskmennene som hadde gjort det, og han benektet også

STAKKARS "FYLKESFØRER" EDVARD ANDERSEN I BERGEN.

En av "Tidens Tegn"s venner i NS-hovedkvarteret i Rådhusgaten 17 i Oslo har latt oss få avskrift av et brev som den såkalte fylkesfører Edvard Andersen i Bergen og Hordaland har sendt til "riksorganisasjonschef" Lippestad. Etter å ha lest brevet syntes vi nesten synd på Edvard -, våre lesere får nu se om de blir grepet av samme følelse for ham. - Brevet begynner med "Kampfelle", og lyder:

Begivenhetene her vest har fullstendig kullkastet de planer som var opstillet for utbyggingen av länddistriktene i Hordaland, og har tvunget mig til å ta op til ny overveielse arbeidsmåten.

Efter at kretsforerne nu først kan regnes som effektive, og fylkesledelsen skulde regnes som kontroll for byområdet, og legge sin tyngde i arbeidet på landet, er der tilstøtt forandringer som griper radikalt inn i enkelte bygders og grænders eksistens, og derved vil vanskeliggjøre vårt arbeide.

Den tyske vernemakt har forlangt flere steder her vest fullstendig rømmet. I Ulvik, Hardanger, skal ca. 2000 mennesker med alt sitt habengut, husdyr, osv. flyttes til andre distrikter.

På Laksevåg er grenden Gravdal underlagt samme skjebne. Om der kommer flere distrikter til vet jeg ennu ikke, men det er meget samsynlig. Disse forflytninger skal være strengt hemmelige, og må foregå meget hurtig. Hvilket normal dette tjener, er jeg avskåret fra å oplyse om, men at de er kilde til ryktedannelse av uhyggelig karakter sier sig jo selv. - Det standpunkt jeg inntar til dette er, den tyske vernemakt har overtatt det norske nøytralitetsvern, og når der kreves flytninger av befolkningen, er dette gjort for å beskytte den.

Jeg skal ikke utmale de reaksjoner som opstår når nordmenn blir flyttet fra sin odelsjord - om enn for kort tid - men jeg mener meddette å ha krav på en forståelse av at arbeidet vil bli tungt en tid fremover.

Jeg vilde være taknemlig om "Føreren" blir underrettet herom.

OPLØSNINGEN SKRIDER FREM.

I sin skrivelse til herr Terboven pekte de 43 organisasjoner på at NS-administrasjonen truet hele landets forvaltning med oppløsning. De følgende opplysninger viser hvor sann denne påstand er: fylkesmann I Christensen har søkt avskjed, da man undergraver hans embede ved Guten å konferere med ham å oprette en kontorchefstilling hvor NS-ordfører Jahr fra Bærum er ansatt. Foruten fylkesmann Fife i Nord-Trøndelag er også fylkesmann Utheim i Møre avsatt. Det forlyder at NS også har følgende fylkesmenn i kikkerten: Seip i Sogn og Fjordane, Norem i Rogaland, Lindbrække i Hordaland og Ihlen i Opland. Stormløpet mot fylkesmennene kommer av at de såkaldte NS-fylkesførere nu skal være blitt så fremragende i administrasjon at de kan overta arbeidet.

Av kringkastingsens høiere funksjonærer er chefsekretær Jiesen og ingeniør Bødtker avsatt fordi de ikke vil gå inn i NS.

Generalsekretær Bassøe i Ingeniørforeningen som er blandt underskriverne på henvendelsen fra de 43 organisasjoner, er arrestert. Oppløsningen av de foreninger som var med, skrider frem av sig selv. Av de 1600 medlemmer i Ingeniørforeningens Oslo-avdeling var forleden dag bare ca. 180 igjen. Utmeldelsene kom spontant, ingen underhåndssagittasjon var nødvendig. - Presteforeningens medlemmer er av tyskernes kommissær i foreningen, den raske NS-mann prost Feyling, forbudt å melde sig ut. Gjør prestene det allikevel, vil medlemskontingenten bli trukket av gasjen. Lignende tilstande er det i Dommerforeningen, Sakførerforeningen, Telefonbetjeningens forening o.s.v. Fortsetter det slik, blir det nye foreningskontor i Innenriksdepartementet overflødig.

EN AFFÆRE I HAUGESUND.

Haugesund, juni 1941.

I januar feiret Haugesund Handelsstands Forening sitt 40 års jubileum og formannen i festkomitéen, skipsreder Ingv. Meling, leste opp innkomne telegrammer. Blandt telegrammene var en hilsen fra 3 medlemmer av foreningen der som dødsdømte sitter arrestert i Bergen.

Foreningens ansvarshavende regnet antagelig med at når de dødsdømte hadde politimyndighetenes og telegrafsensurens tillatelse til å sende hilsningstelegrammet, var det heller ikke noe i veien for at det blev lest opp sammen med de øvrige telegrammer. Den begeistring og den spontane tilslutning som praktisk talt alle de tilstedeværende 140 deltagere la før dagen falt antagelig tungt for brystet på et par nazister innen foreningen som var tilstede.

I begynnelsen av april blev skipsreder Ingv. Meling innkalt til forhør, og derefter blev han arrestert for å ha lest telegrammet. Etterat skipsreder Meling hadde sittet arrestert et par uker, blev han sluppet løs igjen, men få dager etter blev han arrestert på nytt, denne gang sammen med disponent Helland-Hansen, en sønn av professor Helland-Hansen, som gissel i forbindelse med den bot byene Stavanger og Haugesund var blitt ilagt. Meling og Helland-Hansen sitter fremdeles arrestert.

Også formannen i Haugesunds Handelsstands Forening sat arrestert i 3 uker i april og mai på grunn av det telegram som var blitt lest på festen i januar. Formannen, Bjarne Lothe, skulde ha vært sluppet ut 17de mai, men det passet tyskerne dårlig, og han blev holdt igjen et par dager.

SNAPSHOTS FRA OSLO.

Vår korrespondent i Oslo har sendt oss følgende brev :

Kst. Lunde holdt 26. juni et møte på Youngstorvet i Oslo for å forklare hvorfor tyskere og quislinger hadde overfalt sine forhenværende venner og forbundsfeller, russerne. Lunde trakk like dårlig hus til disse ekvibrilistiske demonstrasjoner av sine fordigheter i kuvending som til de vanlige lystlagnforestillinger. Det var 741 tilstede. En stor del av disse var fredelige folk som passerte over torvet, og som blev tvunget til å høre på da utgangene blev sperret. Nordmenn som ikke tok av sig hatten da quislingene misbrukte fedrelands-sangen blev slått så blodet rant, og måtte i såret tilstand bli til Lunde-cirkuset var slutt.

St. Hansaften, da Hitlers underfører her i landet, Quisling, talte på Bygdø, blev fire forbigående slått ned av hunden.

I midten av juni syklet en ung arkitekt fra sitt arbeide i Ullern. Han plystret til en etterfølgende syklist og holdt hånden ut for å vise at han svinget inn på en sidevei. Dette blev av en hirdavdeling oppfattet som en demonstrasjon. Arkitekten blev omgående slått ned av representantene for Det nye Norges elite. Med knust kjeveben, brukket kraveben og 4 hull i hodet blev hans liv i siste øieblikk reddet av to tyske officerer, som fant at hirdens brutalitet overgikk hvad de var vant til..

Natten til 27de juni blev rutene knust i et par forretninger i Bogstadveien. Innehaveren av den ene forretning hadde deltatt i krigen mot de tyske overfallsmenn, hvilket formodentlig var en ekstra grunn for våre antinasjonale quislinger til å avstraffe ham..

Vend.

"FOLKEDOMSTOLEN".

Denne svindel-institusjon får i nær fremtid meget å gjøre, da 33 fremstående borgere fra hele landet - inklusive de ovennevnte Nationaltheatrets tillitsmenn - skal stå til rette for sine patriotiske handlinger.

SMÅNYTT FRA MANGE KANTER.

OSLO: Det forlyder at det fra høsten vil bli innført vedrasjonering. Dette må vel betraktes som en stor seir for nyordningen og for NS, som herved kan stille nye biler og jernbansvogner til fiendens disposisjon.

ÅLESUND: En hel del av byens fremstående borgere er arrestert, det sies 52 stykker. Blandt de arresterte som skal være sendt til Grini ved Oslo er : overrettssakfører Thorsvik, grosserer Harald Rønneberg, repsluger Olaf Rønneberg og Aarsæther junior. De blev hjertelig hyldet ved avreisen.

BERGEN: Her er utferdiget en rekke bestemmelser som innskrenker bevegelsesfriheten. Byens befolkning tar dem med godt humør, for rett som det er har den opmuntrende besøk av engelske flyvere.

OSLO: Generalkonsul Ellef Ringnes har sendt venner i Tyskland et langt brev om forholdene i Norge under Quislingstyret, og slutter med å si at han anser sitt 25-årige arbeide for bedre forståelse mellem Norge og Tyskland for tilintetgjort av Quislings regime.

NARVIK: Direktør Hoel ved Malmbolaget skal være arrestert.

OSLO: Sverre Krogh, den tidligere kommunistiske redaktør og stortingsmann, var den første fra den kant som "gikk over" og blev belønnet med en stilling som bureauchef i kulturdepartementet. Nå har han fått den lønn han fortjener: for noen dager siden blev han avsatt i departementet.

HARSTAD: Etter hvad "Harstad Tidende" for 16. juni opplyser startet bare 3 unge damer i riksmarsjen i Harstad. NS-ordføreren, lærer Methi, stod for fiaskoen.

STAVANGER: NS-ordfører dr. Næss hadde hardt vær på sitt siste bystyremøte. Blandt annet blev det påvist at han hadde sendt ut et misvisende referat fra forrige møte.

SARPSBORG: NS-ordføreren Stensmark blev i siste bystyremøte anklaget for å melde sin egen kake, eller rettere sin families. Det dreiet sig blandt annet om ansettelse av organist, og Stensmark hadde gitt en innstilling som avvek helt fra menighetsrådets - en pårørende av ordføreren var blandt ansøkerne. Ordføreren innstilling hadde vakt sterk kritikk i byen, og i sitt første innlegg om saken gav ordføreren uttrykk for sin harme over dette - "jeg finner denne opposisjon høist merkelig," sa han, ifølge Sarpens referat 21. juni. Imidlertid blev det i debatten fra en rekke talere fremført vektige argumenter mot ordføreren kandidat, og det endte med at ordføreren efter nokså forvirrede uttalelser måtte gjøre kuvending og ansette den kandidat han først hadde motarbeidet på det sterkeste.

at tyske militære og civile autoriteter jaget beboerne ut av private hus, hjem og kontorer i Norge uten å la dem få med sig mere enn gangtøi og personlige effekter.

Bevisernes mengde - fotografier, adresser og personlige prov - bragte dem til taushet.

DET VANSTYRTE NORGE.

Hvis du leser avisene vil du daglig se beviser for at vi til 9de april 1940 var et vanstyrt folk. Vi nevner enkelte eksempler til ettertanke:

I Vestfold er tuberkulosen i de siste ti år gått ned med 60%.

I Bergen er dødsfallene av tuberkulose fra femåret 1912/1916 til femåret 1935/1939 gått ned fra 107 til 69 pr. år, eller fra 2.06 til 0.65 pr. ett tusen innbyggere.

I Norge satt der fra 1814 til 9de april 1940 ikke folk i fengsel uten etter lov og dom.

KULTURARBEIDET PÅ TEATRENE.

Landets skuespillere holder trofast ut, og foregår enkelte av teaterchefene med et godt eksempel. Det siste som har hendt er følgende:

Det blev utferdiget en forordning som foreskrev at teatrene skulde søke koncesjon, og forordningen viste også at den virkelige ledelse av teatrene kom til å ligge i kst. bureauchef Finn Halvorsens hender. Styret i Nationaltheatret drøftet om man skulde søke koncesjon eller eller ikke, men flertallet, direktør Harald Grieg, professor Francis Bull og den finske generalkonsul J. Sejersted Bødtker vilde ikke søke på grunn av den behandling skuespillerne fikk. De to ulovlig opnevnte NS-medlemmer av styret, "ordfører" Fritz Jenssen og herr Holtskog, varslet straks rette vedkommende om dette utfall av sakens behandling i styret, og så forsøkte departementet et kup: Det avsatte de 15 medlemmer av representantskapet som var opnevnt av stat og kommune, og dagen før representantskapsmøtet som skulde behandle styrets innstilling, blev det opnevnt 15 NS-er som nye offentlige medlemmer. Men kuppet gikk i vasken, idet de 17 gjenværende private representantskapsmedlemmer alle sluttet sig til styrets forslag, som således blev vedtatt med 17 mot 15 stemmer.-

Umiddelbart etter møtet blev de 3 hederlige styremedlemmer arrestert sammen med vara-ordføreren i representantskapet, advokat Jens P. Heyerdahl. Representantskapets ordfører, statsråd Arne Sunde, er som man vet hos kongen. - Dagen etter blev første varamann i styret, professor A. W. Brøgger, også arrestert.

Det forlyder at de skal stilles for "folkedomstolen" allesammen. Videre forlyder det at tyskerne har visse planer om å bygge om Nationaltheatrets bygning. De har henvendt sig til teatrets arkitekt, herr Bull, og tilbudt ham å assistere den tyske arkitekten de har utsett til å lede ombyggingen, men herr Bull sa nei takk.

Det heter videre i teaterkretse i Oslo at de andre statsunderstøttede scener har tatt samme standpunkt som Nationaltheatrets styre.

Vend.

Kopier hvis du har skrivemaskin. Send iallfall dette eksemplaret fra dig. Sørg for at det kommer ut på landsbygden.

T I D E N S T E G N

32. årgang	Grunnlagt av O. Thomassen	21. juli 1941	Nr. 89

Vi vil atter gjenta appellen til våre lesere om å motta og bringe oss videre i taushet, uten gjetninger og formodninger. La oss handle sammen og tie sammen i forvisning om at vi på den måten best tjener den sak alle gode nordmenn kjemper for: et fritt Norge, hvor sannheten ikke behøver å gå bakveier.

V Å R F R I H E T .

Selv om friheten i denne tid på alle hold blir truet og trampet på, så la oss ikke bli motløse. Så lenge det er mennesker på jorden skal friheten ikke dø, slik som Wergeland gir det uttrykk i sitt dikt "Spaniolen":

Land forgaaer; - men synker Verden ?
Mænd forgaa; - men Frihed vel ?
Født med første Engel er den,
døer ei før den sidste Sjel.
Da tilbage
maa den drage
i Guds egen Barm sin Sjel.

KONG HAAKONS TALE FRA LONDON 10. JULI 1941.

Efter alt hvad der er hendt ute og hjemme siden jeg sist talte i kringkastingen, føler jeg trang til å sende en hilsen til nordmenn hvor de enn ferdes, og til det utflyttede Norge.

Jeg uttaler min takk og beundring for den fasthet og ro som dere hjemme fortsatt viser. Som dere hørte av utenriksminister Lies tale i kringkastingen forleden dag, er aktelsen og beundringen for deres ukuelige holdning, i Storbritannia som i verden forøvrig, stor, og den bidrar mer enn dere kanskje selv forstår til å lette arbeidet for oss i retning av vår andel av den opgave å frigjøre vårt fedreland.

Likeledes ønsker jeg å uttale en varm takk til vår handelsflåte og de menn som med ukuelig mot fremdeles viser det frie norske flagg på alle hav, og som ved sin innsats gjør sitt ytterste for å hjelpe våre allierte, og herved har bidratt til å øke forståelsen av Norges sak. Jeg vet at dere sjøfolk som er avskåret fra hjem, slekt og venner ofte må føle engstelse og savn og uvisshet om de kjære der hjemme, men dere har tross dette ikke sveket i prøvelsens stund, og for dette sier jeg dere alle en hjertelig takk.

Også til det utflyttede Norge i Amerikas Forenede Stater og i andre land sender jeg min hilsen og en varm takk for all den sympati og loyalitet hvormed dere i denne tiden omfatter Norges kamp for friheten. Denne medfølelse styrker oss i vårt arbeide og i troen på vår

Vend.